A°. 1851. N°. 244

Opregte Haarlemsche Woensdagsche Courant van 15 October.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 11 October.

Gisteren nacht heeft Z. M. de Keizer de reis naar Gallicie aangenomen.

— Ambtshalve is het navolgende bekend gemaakt, ten aanzien van de door de oostenrijksche Regering opengestelde geldleening: „Naar luid der tot den huidigen dag bij het ministerie van Financien ingekomen berigten, is voor de, volgens het besluit van den eersten September, geopende oostenrijksche staats-leening tot den 23sten dier maand ingeschreven een bedrag van *f* 85,569,800 florijnen, en is daardoor de *onverminderde* aanneming gedekt geworden.

„De van den 23sten tot den 27sten September gevolgde inschrijvingen bedragen *f* 1,606,500 fl. Het geheel der inschrijvingen beloopt alzoo *f* 87,166,300, en kan nog eenige verhooging erlangen, daar al de latere inschrijvingen nog niet volledig bekend zijn. Men heeft zich voorbehouden, zulks nader bekend te maken, even als de verdere bijzonderheden dezer onderneming.

„Daar de op den 23sten September gedane inschrijvingen reeds meer dan 85 millioenen bedragen, is bepaald, dat de van den 23sten tot den 27sten gedane inschrijvingen, door afstand van een gelijk bedrag van de door de deposito-kas van het algemeene amortisatie-fonds voor de convertering der invasie-schuld en voor openbare inrigtingen gedane inschrijvingen gedekt zullen worden.

„Op deze wijze wordt aan de bedoelde inteekenaren geene vermindering hunner inschrijvingen opgelegd, en wordt toch het algeheel bedrag der inschrijvingen voor de staats-geldleening tot het beloop van 85,509,800 beperkt.

„De dag, waarop de voorloopige bewijzen zullen worden uitgegeven, alsmede die, waarop de obligatien zelven zullen worden uitgereikt, zal nader worden bekend gemaakt. Men zal echter met het eerste nog in de maand October beginnen."

— De feestelijke ontvangst, welke men den hongaarschen uitgewekene *Kossuth* in Groot-Brittannie voorbereidt, zonder dat van regeringswege iets wordt aangewend, om dit te verhinderen, wordt hier ter stede zeer scherp beoordeeld. Men betoont zich, in de half-officiële organen der Regering, verontwaardigd over de eerbewijzen, welke daar te lande zullen worden gegeven aan den onderdaan eener bevriende mogendheid, die verraad heeft gepleegd tegen zijnen Landsheer, en het vuur van den opstand in zijn vaderland heeft aangeblazen. Men wil dit alleen beschouwen als een blijk van de magtelooze woede der tegenwoordige britsche bewindslieden, omdat het hun niet heeft kunnen gelukken, de kracht der zoo wel in Italie, als in Hongarije zegevierende oostenrijksche monarchie te breken.

BERLIJN, 12 October.

[*Uit bijzondere berigten.*] Indien de organen der saksische Regering verklaren, dat van die zijde geen protest tegen het tol-verdrag tusschen Pruissen en Hanover aan de Staten van het Tol-verbond is gezonden, spreken zij iets tegen, 't welk niet is beweerd. Het is daarentegen wel bekend, dat de saksische Regering eene onderhandsche memorie aan de Regeringen van Beijeren en Wurtemberg heeft gezonden, die in eenen vijandigen geest tegen Pruissen was gesteld. Ook bij de overweging van het voorstel van Pruissen omtrent de scheiding van Oost-Pruissen en Posen uit het Verbond, is het Saksen geweest, 't welk zich in den beginne daartegen heeft verklaard; — doch alleen, zoo het voorgaf, in het belang van Duitschland.

De vraag, wat er van de duitsche oorlogsvloot moet worden, is nog altijd onbeantwoord. Het laat zich echter aanzien, dat het ontwerp van Pruissen, als het meest doeltreffende, zal worden aangenomen, en dat dienvolgens het materieel, met teruggave van het geld, 't welk de andere Staten daaraan besteed hebben, tusschen de mogendheden, die eene gewapende scheepsmagt onderhouden, of willen onderhouden, zal worden verdeeld.

FRANKFORT, 12 October.

[*Uit bijzondere berigten.*] Het gerucht, dat de Bondsvergadering zich zal haasten met de invoering eener algemeen werkende wet tegen het misbruik der drukpers in Duitschland, is niet gegrond. Men acht dit wel zeer wenschelijk; maar de commissie, aan welke de vervaardiging van het ontwerp van wet, betreffende deze moeijelijke aangelegenheid, is opgedragen, is nog in geenen deele daarmede gereed, en men twijfelt, of nog wel in den loop van dit jaar eene verordening op dit stuk zal kunnen tot stand komen.

Een gerucht, als of de Bonds-vergadering de stad Frankfort tot wapenplaats zou verklaren, met een regelmatig vesting-gouvernement, wordt reeds van de zijde, van welke het is uitgegaan, tegengesproken, met de bewering, dat deswegens nog niets is beslist. Dergelijke verklaring is dan ook niet te verwachten; maar wel eene aanwijzing van dat gedeelte onzer Bonds-bezetting, 't welk desgevorderd zoude moeten uitrukken, om zich met het in de nabijheid te vereenigen Bonds-leger in verband te stellen.

Dat de Koning van Pruissen als scheidsman in het geschil van de deensche Regering met den hertog *van Augustenburg* wil optreden, is mogelijk; maar men twijfelt 'er aan, of hem die bevoegdheid door de Bondsvergadering is opgedragen.

De democraten hier ter stede zullen geen deel nemen aan de verkiezingen voor de zamenstelling van de leden der Wetgevende Vergadering van dezen Vrijstaat, op grond dat zij dezelve als onwettig beschouwen.

VAN DEN RIJN, 13 October.

In Lombardije hebben, ten gevolge der jongste zware regens, de rivieren de Adda en de Lambro belangrijke overstroomingen aangerigt. — Aldaar zullen, op 's Keizers bevel, de woningen der landlieden, die zelven hunne gronden bewerken, worden vrijgesteld van belasting. Men vleit zich, dat dit eenen zeer gunstigen indruk zal maken.

— Den 8sten heeft in den Grooten-raad van het kanton Bern eene beraadslaging plaats gehad over een nogal gewigtig plaatselijk belang. De aristocratische en de democratische partijen hebben daarbij tegen elkander overgestaan, en, na eene zeer scherpe woordenwisseling, is de eerstgenoemde dezer partijen meester gebleven.

— Men meldt uit Weenen, dat Z. M. de Keizer, bij gelegenheid van eenen togt naar Kaiser-Ebersdorf, vorst *Metternich*, in deszelfs villa aan den Rennweg, met een bezoek heeft verrast, waaraan de bejaarde staatsman zich allezins gevoelig heeft betoond.

In de laatste dagen van de maand September heeft de hertog van Modena nog voor een bedrag van anderhalf millioen florijnen deel genomen aan de oostenrijksche geldleening.

— De Koning van Hanover schijnt nog al zeer ongesteld te zijn geweest, doch, volgens de laatste berigten, thans aan de betere hand te zijn. De heer *v. Schele* is naar Frankfort teruggekeerd, om weder als Bondsgezant voor Hanover optetreden.

— Z. K. H. Prins *Hendrik* der Nederlanden, als Stedehouder van Z. M. den Koning-Groothertog van Luxemburg, heeft den 7den dezer de zitting der Wetgevende Vergadering van dat groothertogdom geopend. In de door Z. K. H. gehoudene aanspraak wordt het vertrouwen geuit, dat het Duitsch-Verbond weldra geconstitueerd zal zijn en het groothertogdom in den politieken toestand zal laten, waarin het thans zoo rustig leeft. Voorts wordt in die rede aangemerkt, dat de handel en de nijverheid bloeijen; dat het Bestuur op nieuwe of verbeterde handelswegen bedacht is; dat de belastingen worden verminderd; dat het lager onderwijs zich uitbreidt; dat het hooger onderwijs zal worden verbeterd; dat de schatkist in goeden staat is. — De Kamer heeft, met algemeene stemmen, een adres van antwoord aangenomen, hetwelk als een weerklank der aanspraak beschouwd kan worden. Daarin komt o. a. voor: „Mogen de gebeurtenissen, die in Duitschland plaats hebben, en welke wij met belangstelling volgen, voldoening geven aan een land, waaraan wij door staatkundige en door handelsbelangen verbonden zijn. Maar, hoe de gebeurtenissen ook mogen zijn, zij hebben niets onrustbarends voor Luxemburg. De diepe rust, welke het groothertogdom geniet, getuigt van de wijsheid zijner instellingen; de toegenegenheid en de eer van zijn Koning zijn voor hetzelve een zekere waarborg van hare duurzaamheid, en geenerlei magt heeft het regt om daarop inbreuk te maken". — Aan de commissie, welke dit adres van antwoord den Prins heeft aangeboden, heeft Z. K. H. zijn welgevallen daarover betuigd, en o. a. verklaard: „Zijt verzekerd, dat, welke gebeurtenissen ook mogen plaats hebben, de standvastige pogingen van Z. M. den Koning-Groothertog en van zijn gouvernement strekken om de eer en de onafhankelijkheid van het groothertogdom en van deszelfs bewoners te handhaven, door eene gematigde en standvastige gedragslijn te volgen."

PARIJS, 12 October.

Het is thans zeker, dat er eene ministeriële crisis op handen is; — dat de Voorzitter *Lodewijk Napoleon* vast besloten heeft, de kieswet van 31 Mei afteschaffen, en dat de tegenwoordige bewindslieden, mitsgaders de prefect van politie *Carlier*, weigeren om hem daarin de behulpzame hand te bieden. Niet voor aanstaanden dingsdag zal men iets bepaalds te dien aanzien kunnen weten. De heer *Lodewijk Napoleon* heeft verkondigd, dat hij in den kabinets-raad van dien dag zijn besluit zou mededeelen, opdat de leden van het ministerie zich daarnaar zouden kunnen rigten. Inmiddels is de prefect van politie *Carlier* bezig met het stellen van een uitgebreid rapport omtrent de bezwaren, welke verknocht zijn aan de opheffing der kieswet. Dat rapport zal worden ter hand gesteld aan den Voorzitter der Republiek, en de heer *Carlier* heeft te kennen gegeven, dat hij er niet aan twijfelt, of de door hem aangevoerde bedenkingen zullen den heer *Lodewijk Napoleon* tot nadenken brengen. Personen, die den laatsten goed vermeenen te kennen, gelooven dit niet, en houden zich overtuigd, dat de Voorzitter zich aan de Republikeinen zal aansluiten, in de hoop, dat de ondersteuning van die partij zal kunnen strekken tot zijne handhaving in het hooggezag.

Het kan worden aangenomen, dat het hoofddoel der Bonapartisten is, om de verwijdering van den minister van Binnenl. Zaken, den heer *Leon Faucher*, den voornaamsten verdediger van de zoo dikwerf besprokene kieswet, te bewerken. De Voorzitter *Lodewijk Napoleon* zou in dezen almede het oor hebben geleend aan de raadgevingen van de personen, welke in de loterij der Gouden Staven betrokken zijn en bevreesd schijnen te zijn voor het geregtelijk onderzoek, waarop steeds van de zijde des ministers moet worden aangedrongen. Het behoeft wel geene vermelding, dat, bij de erkende gezindheid des Voorzitters, om overtegaan tot de afschaffing der kieswet van 31 Mei, deze welligt meer dan anders geneigd is om gehoor te geven aan de aansporingen dergenen, die bij hem aandringen op het verleenen van ontslag aan den minister *Leon Faucher*.

Men kan niets met zekerheid voorspellen ten aanzien van de wending, welke de zaken waarschijnlijk zullen nemen. Er zijn peronen, die meenen dat, zoodra de heer *Leon Faucher* aftreedt als minister, dit voorbeeld door al zijne ambtgenooten noodwendig zal moeten worden gevolgd, nademaal al de leden van het tegenwoordige ministere zich gelijkelijk hebben verklaard tegen de afschaffing der kieswet. Anderen zijn van dit laatste nog geenszins zoo geheel overtuigd, en gelooven, dat onder anderen de heeren *Fould*, *Magne* en *Rouher* aan 't bewind zullen kunnen blijven, zelfs al werd de kieswet buiten werking gesteld. Aan de benoeming tot minister van de heeren *de Lamartine*, *Emile de Girardin* of *de Persigny* schijnt, voor 't oogenblik ten minste, niemand te gelooven. Evenmin vindt het denkbeeld bijval, dat een ministerie *Odilon Barrot* met het beleid der zaken zal worden belast. Over 't algemeen schijnt men aantenemen, dat er een staatkundig kleurloos kabinet aan 't bewind zal komen, en dat de heer *Lodewijk Napoleon* mitsdien in staat zal worden gesteld, om, onder zijne *persoonlijke verantwoordelijkheid*, zoodanige maatregelen door te drijven als hij noodig zal oordeelen, zoowel in zijn eigen belang, als in dat des lands.

Niets is leerzamer, dan de houding nategaan, welke thans door de meeste der hier uitkomende dagbladen wordt aangenomen. Zoo als is medegedeeld, bestaat er groot verschil van gevoelen tusschen de aanhangers van *dezelfde* partijen over de noodzakelijkheid der afschaffing van de Constitutie. Dat verschil openbaart zich thans weder op eene merkwaardige wijze, en wel in de eerste plaats onder de republikeinsche dagbladen. De heer *Emile de Girardin* houdt heden, in het door hem bestuurde dagblad *la Presse*, vol, dat de wet van 31 Mei zal worden ingetrokken, de Constitutie herzien, en daardoor de *omwenteling* voorgekomen. Hiertegen komen nadrukkelijk op de schrijvers van het andere republikeinsche orgaan *le Siècle*, welke beweren, dat de Republikeinen voorzigtig moeten zijn, want dat men met de Democraten als 't ware een koop wil sluiten, en het herstel van het onbeperkte stemregt aanbiedt als den prijs voor de mogelijkheid der herkiezing van den heer *Lodewijk Napoleon.* In andere dagbladen, welke de republikeinsche partij vertegenwoordigen, wordt gevraagd, wat men door eene *omwenteling* verstaat, en te kennen gegeven, dat, indien men met dien naam wil bestempelen de aftreding van den tegenwoordigen Voorzitter der Republiek, men waarlijk een groot gewigt zoekt te hechten aan eene in den grond weinig beteekenende gebeurtenis. Over 't algemeen verkondigen de Republikeinen, dat de kieswet moet worden afgeschaft, doch de Constitutie gehandhaafd. Dat de heer *Emile de Girardin* door de warme Democraten en Demagogen, met welke hij gedurende een geruimen tijd gemeene zaak heeft gemaakt, heftig zal worden aangevallen, behoeft wel geen betoog.

Onder de bonapartistische dagbladen heerscht geene betere verstandhouding. De schrijvers van *la Patrie* laten zich in zeer hatelijke bewoordingen uit over den *Constitutionnel*, en aarzelen niet om te verkondigen, dat de heer *Veron* de schaamteloosheid zoo ver drijft van aan den Voorzitter *Lodewijk Napoleon* staatkundige beginselen toetekennen, welke niet de zijne, maar inderdaad die van hem, *Veron*, zijn. Voor 't overige kan men de napoleontische drukpers gevoegelijk verdeelen in dagbladen, die het Elysée National vertegenwoordigen, en ministeriële organen. Onder de andere gematigde dagbladen wordt over 't algemeen eene weifeling waargenomen, die genoegzaam strekt ten blijke, dat de maatschappij hier te lande op zeer zonderlinge en weinig duurzame grondslagen is gevestigd. De scherpzinnigste schrijvers kunnen er niet in slagen om het publiek de overtuiging te geven, dat zij met opregtheid voor hunne staatkundige gevoelens uitkomen. Die dagbladen, welke steeds den Voorzitter hebben ondersteund, zonder zich echter dadelijk aan het Elysée-National aantesluiten, durven den Voorzitter noch te prijzen, noch aantevallen. Daartoe behooren vooral de legitimistische organen. Ingeval zij het gedrag van den Voorzitter al te zeer verheffen, maken zij zich verdacht in de oogen der aanhangers van het oudste stamhuis der Bourbons. Laken zij hem daarentegen, dan kan het zeer mogelijk zijn, dat de heer *Lodewijk Napoleon* toornig wordt en zich geheel werpt in de armen der Democraten. Zij hebben thans het beginsel aangenomen, om zich niet te verklaren over den algemeenen toestand, en trachten alleen den heer *Lodewijk Napoleon* te doen inzien, dat, ingeval hij zich van de behoudende partij mogt zoeken aftescheiden, hij regtstreeks zijnen ondergang te gemoet gaat.

Het vermakelijkste van dit alles is de houding, welke door de schrijvers van vele ultra-democratische dagbladen is aangenomen. Deze publicisten zijn uitermate verheugd over de staatkundige beginselen, welke de Voorzitter in toepassing schijnt te willen brengen. Zij kunnen daarvoor echter niet uitkomen, zonder in dadelijke tegenspraak te geraken met alles wat zij vroeger ten laste van het Hoofd der Republiek hebben aangevoerd. Gaan zij echter voort op den tot dus ver door hen begaanen weg, dan loopen zij het grootste gevaar om den Voorzitter te ontmoedigen, en kan het ligtelijk gebeuren, dat deze laatste zich van de democratische partij weder afwendt.

De Permanente Commissie zal woensdag aanstaande vergaderen. Men gelooft, dat alsdan het nieuwe ministerie zal zijn benoemd, en dat beraadslaagd zal kunnen worden over de vraag, of er aanleiding bestaat om de Wet-

gevende Vergadering vóór den 3den November bijeengeroepen.

— Volgens een der londensche bladen, wordt *Kossuth* thans niet met het noord-americaansche stoom-fregat *Mississipi* te Southampton verwacht, maar met eene der van Gibraltar derwaarts bestemde engelsche paketbooten, en zou de *Mississipi*, na den gewezen dictator te Gibraltar aan land te hebben gezet, met de overige aan boord zijnde hongaarsche uitgewekenen regtstreeks naar Nieuw-York stevenen.

De lord-mayor van Southampton heeft eenen brief van *Kossuth*, gedagteekend 29 September uit Marseille, ontvangen, waarin de laatstgemelde zich op bitteren toon beklaagt over de weigering van het fransche gouvernement, om hem den gevraagden doortogt door Frankrijk toetestaan. In dien brief leest men o. a.:

„ De heer *L. Bonaparte* is zelf een banneling geweest, en hij zou dit nog eenmaal kunnen worden. Frankrijk was toen geene Republiek, maar niettemin eene voor de onderdrukte menschheid geopende wijkplaats. Ik vroeg geene wijkplaats; ik verlangde slechts doortogt; maar de gewezen banneling, thans President van de Republiek eener roemrijke natie, heeft dien geweigerd. Dergelijke weigering zal, hoop ik, niet voor mij eene schande wezen voor de vierschaar der openbare meening in de wereld. Ik wensch, dat niemand daaraan zal denken, wanneer de heer *Bonaparte* misschien zelf weder een banneling zal wezen. In geen geval echter zal de weigering van het fransche gouvernement mij verhinderen, den dringenden pligt te volbrengen, die op mij rust, om het engelsche volk dank te zeggen voor zijne edelaardige sympathie. Ik blijf bij mijn besluit om te Southampton aan wal te gaan. Ik zal kapitein *Long*, van de *Mississipi*, verzoeken mij te Gibraltar aftezetten; daar hoop ik eenig middel van transport naar uw rijk en roemvol land te vinden, al ware het ook om er een uur te blijven."

— De spaansche Cortes-vergadering is tegen 5 November weder bijeengeroepen. Het budjet, welks bestrijding in Julij j. l. tot de schorsing der zitting aanleiding gaf, zal terstond op nieuw in beraadslaging gebragt worden.

'S GRAVENHAGE, 13 October.

Bij kon. besluit van 9 October, is tot lid in den raad van Nederl. Indie benoemd mr. *P. Mijer*, thans procureur-generaal bij het hooggeregtshof aldaar.

— Bij besluit van 10 October, heeft Z. M. benoemd tot burgemeesters: der gemeente Tongelre, *Ch. van der Boomen*; der gemeente Leende, *P. Kemps*; der gemeente Dussen, Munster en Muilkerk, *J. H. Sprangers*; der gemeente Waspik, *J. van Zeeland.*

— Bij kon. besluit van 10 October, is aan den heer *J. S. Kloek*, om redenen van gezondheid, verleend een eervol ontslag als ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Didam, en is als zoodanig benoemd de heer *F. G. van Delden*, thans surnumerair der dir. bel., in- en uitg. regten en acc. te Zwolle.

'S GRAVENHAGE, 14 October.

Ten aanzien van het bestuur, bij 't welk de behoeftige armlastig is, wordt bij het aangebodene ontwerp van wet op het armbestuur onder anderen het volgende voorgesteld:

„ De behoeftige, die behoort tot eene godsdienstige gezindte, is armlastig bij de diaconie of het armbestuur der kerkelijke gemeente dier gezindte, in welker kring zijn domicilie van onderstand is besloten, voor zoover hij niet, daar, waar burgerlijke of gecombineerde armbesturen bestaan, behoort tot degenen, tot wier ondersteuning deze bestemd zijn. In dit laatste geval is hij daarbij armlastig.

„ Bij twijfel over den omvang van den kring eener kerkelijke gemeente, wordt die bepaald naar het gebied, waartoe de geestelijke zorg van de bedienaren der godsdienst zich uitstrekt.

„ De behoeftige, die niet behoort tot eene godsdienstige gezindte, of die behoort tot eene gezindte, waarvan geen kerkelijk armbestuur bestaat, in welks kring zijn domicilie van onderstand is besloten, is armlastig bij het burgerlijk armbestuur in dat domicilie. Bij ontstentenis van een afzonderlijk burgerlijk armbestuur, wordt het gemeente-bestuur daarvoor gehouden.

„ Geen behoeftige kan armlastig worden verklaard bij eene diaconie, of ander armbestuur, bestemd voor eene andere godsdienstige gezindte, dan waartoe hij behoort, behoudens plaatselijk gebruik, of schikkingen, ten aanzien der ondersteuning van de leden van hetzelfde gezin, die tot onderscheidene godsdienstige gezindten behooren.

„ Indien en zoolang 'er geschil bestaat over het bestuur, waarbij een behoeftige in zijn domicilie van onderstand armlastig is, wordt hij, daartoe in de termen verkeerende, ondersteund door het burgerlijk armbestuur, of bij ontstentenis, door het gemeente-bestuur."

Omtrent de regelen, bij het ondersteunen van behoeftigen in acht te nemen, wordt onder anderen voorgesteld, dat deze onderstand geenszins aan voorwaarden zal mogen verbonden zijn, strijdig met de wet, de goede orde en de goede zeden. De behoeftigen, aan welke onderstand kan worden verleend, behooren in twee klassen te worden verdeeld, te weten, in dezulke die wel, en die niet of niet genoegzaam kunnen arbeiden. Aan de eerste wordt, zoo veel de plaatselijke middelen gedoogen, gelegenheid verstrekt tot arbeid voor loon, hetzij in of buiten werkhuizen, en nimmer bedeeling, dan voor zoo veel de overtuiging bestaat, dat zij geen arbeid kunnen erlangen. De Gemeente-raad stelt in December het *maximum* der bedeeling vast, welke, naar gelang van de sterkte der gezinnen, de leeftijden en ligchaamskrachten, kan worden verstrekt aan behoeftigen, die in de termen verkeeren en niet in de godshuizen kunnen worden opgenomen, terwijl de bedeeling geschiedt zoo min mogelijk in geld, maar bij voorkeur in eetwaren, brandstoffen, kleeding en ligging-stukken en huishuur. Deze laatste bepaling zal echter niet verbindend zijn voor kerkelijke en bijzondere instellingen, die geen subsidie uit de fondsen van burgerlijke gemeenten, provincien of het Rijk genieten. De besturen der instellingen moeten elkander des gevraagd wederkeerig de vereischte opgaven doen, ter verhoeding van dubbele bedeelingen. Die, welke daarin nalatig zijn, zullen uit eigene middelen verantwoordelijk zijn voor de vergoeding van den onderstand, die anders niet zou zijn verleend.

Het ontwerp bevat verder onderscheidene bepalingen, ter verzekering van het verhaal op de besturen van den verleenden onderstand, die niet belooning is voor arbeid, en elders is verstrekt, dan ter plaatse van het domicilie van onderstand. Daarvan moet bij een met redenen bekleed besluit van den burgemeester of den hem vervangenden wethouder blijken. Het voorschot geschiedt door de burgerlijke armbesturen, of bij ontstentenis, uit de fondsen der burgerlijke gemeente, waar de behoeftige verblijft. De teruggave geschiedt uit de fondsen der burgerlijke gemeente van het domicilie van onderstand, behoudens verhaal op het burgerlijk armbestuur, zoo het er is. Geen verhaal kan plaats hebben voor kosten van onderwijs aan behoeftige kinderen. Van begrafenissen en reispenningen, of andere geringe bedeelingen, kan geen verhaal plaats hebben, en blijven die uitgaven ten laste der burgerlijke gemeente, onverminderd plaatselijke schikkingen met diaconien, of andere armbesturen.

Voor het verhaal van verstrekten onderstand op de inkomsten van weezen, verlaten kinderen of andere eenloopende behoeftigen, wordt voorgesteld, dat dit verhaal niet verder zal mogen gaan, dan tot het beloop der gemaakte onkosten, en op de nalatenschappen dergenen, die, staande hunne verpleging, in godshuizen overlijden, voor de kosten dezer verpleging en der begrafenis, voor zoo verre die niet zijn vergoed. Tevens wordt voorgesteld, dat die regelen niet zullen gelden ten aanzien van meerderjarigen, die op andere voorwaarden in eenig godshuis ter verpleging zijn opgenomen. Alle verdere onderstand, anders dan tot belooning van arbeid verstrekt, kan door het bestuur, alwaar de behoeftige armlastig is, op hem worden verhaald, indien hij tot teruggave in staat is; op zijne bloed- of aanverwanten, die, volgens het burgerlijk regt, tot alimentatie verpligt zijn; terwijl alle vroeger verleende octrooijen omtrent het verhaal van kosten en verpleging of het erfregt van instellingen van weldadigheid vervallen zullen wezen.

De bedoelde vorderingen verjaren door verloop van een jaar, na den 31sten December van het jaar, waarin de onderstand is verstrekt.

Betreffende de subsidien uit fondsen van burgerlijke gemeenten, wordt voorgedragen, dat dergelijke, die vroeger niet werden verleend, of tot een hooger bedrag dan vroeger zouden worden verleend, niet zullen mogen worden toegestaan, dan bij een met redenen omkleed besluit, waarbij moet blijken van de volstrekte noodzakelijkheid, en dat ten behoeve van het betrokken bestuur op eene *billijke* wijze is bijgedragen door hen, *van welke zoodanige bijdrage in den regel wordt gevraagd.* Bij het verleenen van subsidien wordt aangewezen, hoeveel moet worden besteed voor huiszittende armen, en hoeveel voor het beheer der godshuizen. De subsidien eener burgerlijke gemeente aan diaconien en gecombineerde besturen, voor de ondersteuning van huiszittende armen, mogen te zamen niet meer beloopen, dan de helft van het bepaalde *maximum* voor de huiszittende, in de gemeente domicilie van onderstand hebbende, en bij deze besturen gezamenlijk armlastig. Indien diaconien, of kerkelijke en gecombineerde armbesturen voldoende aantoonen, dat zij, met het hun toegekende subsidie niet in de ondersteuning van al de armen kunnen voorzien, wordt verder uit de fondsen der burgerlijke gemeente, waar dit geval ontstaat, aan geene der in de gemeente aanwezige besturen eenig subsidie verstrekt. In dergelijk geval wordt, bij een besluit van den gemeenteraad, bepaald, welke behoeftigen bij elke diaconie, kerkelijk of gecombineerd armbestuur armlastig blijven, en van welke de armlastigheid overgaat tot het burgerlijk armbestuur, en wordt een zoodanig bestuur ingerigt, — wordt de armlastigheid bij diaconien, of kerkelijke en gecombineerde armbesturen beperkt tot de ledematen der gezindten, hunne gezinnen en nagelaten weezen; — en zoo die middelen dan nog tekort schieten, tot de weezen en onder de ledematen tot de weduwen, of hare gezinnen, ouden en gebrekkigen, die niet kunnen arbeiden.

Behalve de koloniale inrigtingen kunnen de werkhuizen worden verklaard te zijn bedelaars-gestichten, en zal de tuchtiging in dezelve bestaan in gedeeltelijke onthouding van gewoon voedsel; vermindering van loon voor arbeid, en eenzame opsluiting; — vereenigd of afzonderlijk. De kosten voor de verpleging en opzending van de daarin te plaatsen personen moeten worden gedragen door de burgerlijke gemeente, waar zij domicilie van onderstand hebben.

Onder de algemeene bepalingen komt voor, dat onder godshuizen worden verstaan, alle inrigtingen, in welke *behoeftigen*, met een weldadig doel, worden gehuisvest, met of zonder verdere verzorging; — onder werkhuizen, alle inrigtingen van weldadigheid, waarin aan behoeftigen loon voor arbeid wordt verstrekt. Indien een gemeente-raad weigert de uitgaven, die krachtens deze wet uit de fondsen der gemeente moeten worden gedaan, op de begrooting te brengen, wordt art. 212 der gemeente-wet toegepast. Indien een armbestuur, welks begrooting en rekening aan de goedkeuring van den gemeente-raad onderworpen zijn, weigert de uitgaven, die krachtens deze wet uit zijne fondsen moeten worden gedaan, op zijne begrooting te brengen, geschiedt dit door den gemeente-raad.

— In de bijeenkomst van de Tweede-Kamer van heden is ingekomen een brief van den minister van Kolonien, houdende aanduiding van twee misstellingen in het ontwerp van wet, voor de regeling van het indisch muntwezen.

Onderscheidene personen hebben weder verzoekschriften bij de Kamer ingediend, ten einde voor de openstaande plaats in de Rekenkamer in aanmerking te worden genomen. De Kamer heeft besloten, dat hunne namen op de algemeene lijst der sollicitanten zullen worden geplaatst.

Tot rapporteurs voor het ontwerp, betreffende de invoering van eene belasting *op de renten*, zijn benoemd de heeren *Blussé*, *St. v. 's Gravesande*, *v. Zuylen*, *v. Hall* en *Dirks*.

De wet op de verhooging van de begrooting der Landsdrukkerij is, zonder beraadslaging, eenstemmig aangenomen.

De commissie, in welker handen is gesteld het verslag van den minister van Financien over 's Rijks geldmiddelen, gedurende de jaren 1846 en 1847, heeft, bij monde van den heer *Bachiene*, verslag uitgebragt, daartoe strekkende, dat de medegedeelde bescheiden voor kennisgeving zullen worden aangenomen. Dit verslag zal worden gedrukt, en bij afschrift aan den minister van Financien worden medegedeeld.

De heer *Schiffer* heeft op onderscheidene adressen verslag uitgebragt, en daarna is de Vergadering gescheiden.

— Men meent te weten, dat de heer *S. V. N. Enslie* de betrekking van minister van marine nog niet heeft aangenomen en dat deswegens nog wordt onderhandeld.

— De heer *Maurin*, hoofd-agent van het bestuur der fransche posterijen, is in deze residentie aangekomen.

HAARLEM, 14 October.

Bij de heden plaats gehad hebbende opneming der stemming ter verkiezing van een lid van den gemeente-raad dezer stad, zijn in de stembussen gevonden 932 briefjes, dat is één meer dan het getal der kiezers, die gisteren gestemd hadden. Van onwaarde zijn verklaard 5 briefjes, als zijnde 4 in blanco en 1 zonder het stads-zegel. Het getal der geldige stemmen is dus geweest 927. Daarvan zijn uitgebragt op de heeren: *C. J. de Bruijn Kops* 515, *J. W. Elsensohn* 364, mr. *A. A. del Court van Krimpen* 20, *B. Lans* 8, mr. *F. W.* baron *van Styrum* 7, *L. Koning* 3, *W. Egeling* 2, en verder op de heeren jhr. *J. P. Teding van Berkhout Jr.*, *D. C. van Leeuwen Boomkamp*, mr. *J. J. Enschedé*, *E. H. Krelage*, *H. Rookmaaker*, *J. van der Vlugt*, *V. van der Vlugt* en dr. *J. G. Waardenburg* 1 stem. De heer *C. J. de Bruijn Kops*, burgemeester dezer stad, is derhalve thans verkozen.

Te Amsterdam is verl. zaturdag, van de werf van den scheepsbouwmeester *F. Haverkamp*, met goed gevolg te water gelaten het barkschip *Henriette*, groot 210 gemeten lasten, gebouwd voor rekening van den heer *F. A. Jas.* — Te Schiedam is vrijdag jl., van de werf der scheepsbouwmeesters *C. Gips en Zonen*, met goed gevolg te water gelaten het schonerschip *Johanna Jacoba*, groot 143 gemeten lasten, en gebouwd voor rekening van eene reederij onder directie van de hee[ren] *de Groot, Roelants en C°.*

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 14 October. Den 13den dezer in Texel binnengekomen: GEDEH, Ned. oorl. stoomschip, kapt. luit. de Smidt van [den] Broeke, Vlissingen, is derwaarts teruggekeerd; *Geertruida J...*, Potjer, Lissabon; de stoombooten *Diana* en *Lord John Ru[ssell]*, beiden van Londen; *William*, Scott, Sunderland; *de Hoop*, S... Seaham; *William Fredrik*, Proroe, Lowestoffe. Gisteren ... *Graf von Munster*, Albers, Cefalonia; *Maria Elisabeth*, Tja[k]... Londen. Niets uitgezeild. Wind w. z. w.

Den 13den dezer in Helvoet binnengekomen: de stoombooten ... *of Auckland*, *Attwood* en *Batavier*, alle 3 van Londen; *Ad...* *Windham*, Alcock, Guernsey; *Sally*, Gray, Blyth; *Rosina*, ...diges, Libstea; *Pallion Hall*, Carruthers, Sunderland; *die ...lingen*, Ahrens, Riga. Gisteren nog: *twee Anthony's*, Kl... Batavia, l. v. Brouwershaven, gesleept door de stoomboot *Ki[nder]dijk*; *Gesiena*, Schut, *Adriana*, Veenhuizen, beiden van L... Voor den wal: een bark, de naam onbekend; en uitgezeild: *...waarts*, Vink, Lissabon; *Jessie*, Mackie, Boness; *Cadmus*, S...ferd, *Jan van Galen*, de Boer, beiden naar Newcastle, de l... gesleept door de stoomboot *Kinderdijk*. Wind w. z. w.

Den 13den dezer in Brielle binnengekomen: de stoomboot *O...* Goole. Gisteren nog: de stoomboot *Camerton*, Hull; *Afina A...* Mulder, Riga; *Frederika*, Schoenmaker, Pernau; en uitge[zeild]: *Nymph*, Chliet, *Polly*, Crowell, *Paragon*, Robinson, alle 3 ... Newcastle. Wind z. w. - w.

Den 10den dezer van Gravesend uitgezeild: *Vlashandel*, H... Soerabaija.

Den 5den dezer te Venetien binnengekomen: *Jantina*, Strat... 6 dito *Reform*, Raupert, beiden van Amsterdam.

Den 5den dezer te Livorno binnengekomen: *Maria Ther...* Schwede, Amsterdam.

Den 8sten dezer van Deal uitgezeild: *Neptunus*, Rouffaer, ...sterdam naar Batavia.

AMSTERDAM, 14 October. Het schip *Hollands Trouw*, ... Pybus, van Riga naar Delfzijl, is, volgens brief van Gron[ingen] van den 12den dezer, bij Falsterbo gestrand en zou weg zij[n]... equipage is gered.

Gepraaid: 11 dezer, bij het Zuid-Voorland, *Sara*, Wilds... Amsterdam naar Nickerie; 2 Sept., op 11° 25' n. b. en 24° 40' w... *Rabenhaupt*, Prange, Newcastle naar Singapore.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

14 *October* 1851. — 4½ *Ure.*

			van	*tot*	[illegible]
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	57½	⅝	57½
〃 〃	3	〃	68⅛	⅝	68⅛
〃 〃	4	〃	89⅛	½	89⅛
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	〃	89½	—	—
Handelmaatschappij . . .	4½	〃	109⅜	¾	—
Oost-Indische Leening. .	4	〃	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. 〃 〃 .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	〃	94⅜	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	〃	51⅛	⅝	51⅛
〃 . . .	5	〃	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	〃	105⅛	¼	105⅛
〃 〃 1828/1829,	5	〃	101⅜	¾	—
Certificat. 〃 1831/1833 .	5	〃	—	—	—
〃 〃 1840. . . .	4	〃	89	—	—
〃 bij Stieglitz . .	4	〃	—	—	—
〃 〃 〃 N. .	4	〃	—	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	〃	—	—	—
Certific. van 〃 . .	6	〃	65	⅛	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	—	—	—
Obligatiën	4	pct.	—	—	—
SPANJE, Ardoin van £ 85,	5	〃	14 3/16	5/16	14…
〃 〃 £ 510,	5	〃	14 3/16	¼	14…
〃 Onb. Stukk.	5	〃	14 7/16	¼	—
Obligatiën	3	〃	33⅞	—	—
〃 Binnenl. . . .	3	〃	35 1/16	3/16	35…
Passieve			—	—	—
Ardoin Coupon			8 1/16	⅛	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll. . .	5	pct.		—	—
〃 〃 〃 . .	4	〃	—	—	—
〃 Metalliek . .	5	〃	72	½	—
〃 〃 N. . .	5	〃	78¾	79¼	78…
〃 〃 . .	2½	〃	37½	⅜	—
BELGIE, ...	2	pct.	—	—	—
Banc. Belgie	2½		—	—	—
Rothschild, ...	2½	〃	47½	—	—
〃	4½	〃		—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	〃	90	—	—
〃 〃 £ 200	5	〃	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	4	〃	33½	¾	33…
〃	4	〃	32⅞	33	32…
Binnenlandsche à 1 conto	5	〃	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	5	〃	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	2¾	〃	30⅞	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	1¼	〃	14⅛	—	—
MEXICO, Oblig. 1846 £ 100	5	〃	25 11/16	26	25…
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actiën.			25 15/16	¾	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 109. Spanje uitgest. schuld t... 5¼. Oostenrijk Weener-Aandeelen fl. 250, *f* 300. Griek[sche] oblig. geldl. 1825, 5 pc. 3⅝. Brazilie geldl. 1839 van ... 5 pc. 88. Dito geldl. 1843 van £ 100 5 pc. 88. Venezuela ... uitgest. 11½ £ 100. 4 pc. Weldadigheid 77⅞. 1 pc. ... 16⅜. — Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der ...
teit: *Tot Nut des Obligatie-Hand[els]*
J. STROEVE Bz., *Pres.*

De markt was heden in eene zeer flaauwe stemming. Al ...sen waren dien tengevolge tegen min of meer lagere prijzen te b...

MADRID, 7 October. De 3 pc. 36 3/16; 5 pc. 16⅝.

WISSELCOURS.

Amsterdam, 14 *October* 1851.

Petersburg 2/m. 182½. *Porto* 3/m. 41½. *Lisbon* 3/m. ... *Hamburg* 2/m. *f* 35; idem zigt *f* 35 3/16, alles geld. *Lond[en]* ... *f* 11,82½; Idem zigt *f* 11,90, papier. Disconto 2 pc.

PRIJZEN VAN SPECIEN.

AMSTERDAM, 13 October. Nieuwe Ducaten *f* 0,00 à 00... gerande dito *f* 5,55 à 65. Wigtige Guinjes *f* 00,00 à 00. Dit[o] ...sche Souvereinen *f* 11,85 à *f* 11,95. Dito Pistolen *f* 9... Nieuwe Louis d'Or *f* 10,90 à 11,00. Stukken van 20 fr. *f* 9... het stuk. Baren Goud en Gouden Specie van *f* 1442,60 p... fijn 11½ à 12 pc. Zilver van 900 tot 800/d. *f* 104,50 à 105... N. P. fijn. Piasters *f* 2,55 à 60. Fransche Kroonen *f* 2,7... Stukken van 5 fr. *f* 2,34 à 37. Brabandsche Kroonen *f* 2,6... Pruissische Daalders *f* 1,75 à 78. Tienguldenstukken *f* 9,75 ...

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 14 October. Heden is bij partij verkocht 1... pruissische Rogge à *f* 187; en van Koolzaad 9 vat in deze m... en November *f* 330; April *f* 345; September *f* 351; October ... *f* 354.

ROTTERDAM, 13 October. *Tarwe:* Zeeuws., Vlaams. en O... vond tot vorige prijzen koopers; goede en puike nieuwe *f* 8 à *f*... mindere *f* 7,40 à *f* 7,90; jar. *f* 6,40 à *f* 7,70; nieuwe roode ... verhoogde prijzen onbegeerd; jar. goed prijshoudend; 162, 1... jar. Hoogl. Kleefs. *f* 270, *f* 275, *f* 280; 155, 156, 158 p... Boven. *f* 238, *f* 240, *f* 245; 167 p. n. Bovenl. Ris *f* 280. ... prijshoudend: Overm., Zeeuws. en Vlaams. *f* 5,80 à *f* 6,60; ... in cons.: 141 p. Arch. *f* 172; 147 p. Memel *f* 178; in entr.: ... 145 p. Cours. *f* 182, *f* 184, *f* 185; 140, 141, 143 p. o. ... *f* 167, *f* 170, *f* 172. *Gerst:* Zeeuws., Vlaams. en Overm. ... hooger, winter *f* 4,20 à *f* 4,80; dito zomer *f* 4,10 à *f* 4,50; vo... te Schiedam 130 p. Libau in entr. *f* 150. *Haver:* Zeeuws. en ...

korte *f* 2,70 à *f* 3,20; dito lange *f* 2 à *f* 2,50. *Boekweit* als voren; op 140 p.: n. Noord-Brab. *f* 152, *f* 154, *f* 155, *f* 156, *f* 157; Vlaams. *f* 149, *f* 150, *f* 153; Frans. *f* 135 *Erwten:* n. Zeeuws. graauwe *f* 6 à *f* 8; dito groene *f* 5,75 à *f* 6,75; groote dito *f* 6,60 à *f* 7,75; dito witte *f* 5,75 à *f* 6,75; dito Gelders. graauwe *f* 8 à *f* 10. *Boonen:* Zeeuws. en Walch. witte, 50 cents hooger, *f* 6,75 à *f* 8,75; dito bruine, 50 cents hooger, *f* 7,25 à *f* 9,25; dito paardenboonen, 10 cents hooger, *f* 4,40 à *f* 4,80. *Koolzaad:* Zeeuwsch in zakken en gestort van £ 44 tot £ 49½; Brielsch £ 49½; Zeeuwsch zomer van £ 37 tot £ 40.

De STAATSRAAD, COMMISSARIS des KONINGS in de PROVINCIE NOORD-HOLLAND, onderrigt zijnde, dat op *Pampus* gezonken is een Vaartuig, vermoedelijk eene Overijsselsche Praam, roept bij deze den onbekenden eigenaar van dat schip op, om zich vóór den 25sten October aanstaande aan te melden met het berigt, het zij dat hij het Vaartuig onmiddelijk zelf zal doen ligten, het zij dat hij daarvan afstand doet; zullende, ingeval op den gestelden dag geenerlei berigt mogt ingekomen zijn, het wrak ten zijnen koste worden weggeruimd. VAN EWIJCK.

Haarlem, 13 *October* 1851.

*** De Directeur der Amsterdamsche Stoomboot-Maatschappij, heeft de eer, naar aanleiding van Art. 12 en 13 der Statuten, Heeren Deelhebbers in die Maatschappij uittenoodigen, tot het bijwonen eener ALGEMEENE VERGADERING, welke zal worden gehouden op Woensdag den 15den dezer, des avonds ten 7½ ure, in den *Garnalen Doelen*, op den Singel alhier, ter behandeling van al hetgeen bij eerstgemeld Artikel is voorgeschreven.

Amsterdam, 7 *October* 1851. De Directeur voornoemd, PAUL van VLISSINGEN.

*** Getrouwd te Oldenzaal, den 9den October 1851:
Mr. R. B. VISSER
en
C. B. PALTHE.

*** Getrouwd:
Goes, 11 October 1851.
P. VISSER, van *Schiedam*, en
M. P. OVERSLUYS.

*** Getrouwd:
Schoonhoven, den 11den October 1851.
L. SCHOON THIM
en
D. GREUP.
B. H. van de WERVE
en
Ca. THIM.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER Vrouwe *C. A. VIRULY VAN VUREN*, geboren *VAN GORKUM*.
Vuren, 6 October 1851.

*** Heden beviel van eene DOCHTER *M. A. E. KAYSER*, geliefde Echtgenoote van
Hattem, den 9den October 1851. Dr. J. E. MESTINGH.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van een' ZOON *L. C. F. VAN OPHUIJSEN*, Echtgenoot van D. van AALST.
Den Huize Boschlust, onder *Neêrbosch*, bij *Nijmegen*, den 10den October 1851.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel mijne Echtgenoot *MARIA GOEDKOOP* van eene DOCHTER.
Wychen, 10 October 1851. G. M. KOENTZ, Burgemeester.

*** Heden beviel, door Gods goedheid, van eene DOCHTER, de Hoog Wel-Geborene Vrouwe *M. STEENGRACHT VAN OOST CAPELLE*, geb. *ROOSMALE NEPVEU*.
De Bilt, 10 October 1851.

*** Bevallen van eene DOCHTER *ANNA FREDERIKA DERX — LAMSLAG*.
Haarlem, 10 October 1851.

*** Op den 10den October beviel voorspoedig van een' welgeschapen ZOON *PETRONELLA VAN WIJK — KOOY*. Algemeene kennisgeving.
Haarlem, 1851.

*** Assen, den 11den October 1851. Heden beviel van eene welgeschapene DOCHTER *HINDERINA JOHANNA HOES*, geliefde Echtgenoot van
Eenige kennisgeving. A. T. HOSTEYN.

*** Heden beviel van eene DOCHTER *M. P. J. DUNLOP*, geb. *SURINGAR*.
Rotterdam, 11 October 1851.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van eene DOCHTER *W. M. VAN HAAFTEN*, Echtgenoot van L. van HAAFTEN.
Nijmegen, 12 October 1851.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON *A. C. VAN BAASBANK*, geliefde Echtgenoot van
Werkendam, den 12den October 1851. C. van DUSSELDORP.

*** Heden beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER *J. W. BUYS*, geliefde Echtgenoot van
Amsterdam, 12 October 1851. A. H. KRAMP.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen ZOON mijne geliefde Echtgenoote, *H. J. V. D. LINDEN V. S.*
Hoorn, 13 October 1851. Jb. BOLDINGH.

*** Op den 25sten Augustus jongstleden is te Suriname, na eene ongesteldheid van slechts drie dagen overleden, Vrouwe DINA MARIA de GRAAFF, geliefde Echtgenote van H. BIJLAART.
Strekkende deze tot algemeene kennisgeving.

*** Op heden 10 October werd ons ouderhart diep gewond, door het onverwacht afsterven van ons veelbelovend lief Kind JACOBUS CHRISTOFFEL, bijna drie jaren oud. Het geloof dat God die het ons gaf, het ook weder van ons eischen mogt, doet ons in zijne wijsheid berusten.
C. MACKENSTEIN.
J. S. MACKENSTEIN, KONING.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed onze geliefde en veel belovende Zoon, JAN BLEEKER, na voorzien te zijn van de H. Sakramenten der stervenden, in den ouderdom van ruim 21 jaren.
G. BLEEKER.
Zijdewind, 6 October 1851. J. BLEEKER, geb. JONKER.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim 67 jaren, de Heer D. van MEETEREN, Ontvanger der Rijks-Belastingen in de Gemeenten Varik, Est en Opijnen, hartelijk geliefde Echtgenoot van
Varik, 10 October 1851. S. C. SPILLENAAR.
Door afwezigheid van Familie-Betrekkingen wordt deze eenige dagen later geplaatst.

*** Het heeft God behaagd, ons geliefd jongste Kind, CATHARINA CORNELIA, slechts *zeven* maanden oud, van ons op te eischen. Op nieuw worden wij beproefd!
Hillegom, 10 October 1851. A. C. MUYSKEN. C. S. MUYSKEN, COMMELIN.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot, de Heer ADRIAAN HOOGWERFF, diep betreurd door mij, onze beide Kinderen en verdere Betrekkingen.
Rotterdam, 11 October 1851. Wed. A. HOOGWERFF, MULDER.
Eenige kennisgeving.

*** Op den 9den October overleed te Ulzen, in *Hanover*, onze Vader en Behuwd-Vader, H. MIDDENDORP.
Amsterdam, 11 October 1851. J. W. MIDDENDORP, *uit aller naam*.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, in den gezegenden ouderdom van ruim 77 jaren, onze waarde en geliefde Vader en Behuwd-Vader WILLEM van ESSEN, Mr. Metselaar en Aannemer alhier. G. van ESSEN, *uit aller naam*.
Nijmegen, 12 October 1851.

*** Heden overleed, onze hartelijk geliefde Zuster en Behuwd-Zuster ANNA van der VELDE, den leeftijd van slechts 35 jaren bereikt hebbende.
Schiedam, 12 October 1851. *Uit aller naam*, M. E. van der BEEK.

*** Voor de vele bewijzen van deelneming bij het overlijden van onze hartelijk geliefde Moeder, betuigen wij, door deze, onzen welmeenenden dank.
Uit aller naam,
S. v. d. PAAUW,

*** Ontvangen. Y Z:

*** *De Directeur over den Straatweg van Haarlem, over Overveen, naar Bloemendaal* adverteert, aan de Deelhebbers in de Negotiatie op denzelven, dat de REKENING van Ontvang en Uitgaaf, sedert den 1sten September 1850 tot 31 Augustus 1851, van heden af tot den 20sten October aanstaande, ten zijnen Kantore ter visie ligt, alwaar met en na 20 October voornoemd zal worden uitbetaald EEN JAAR INTREST, à 5 pc., verschenen geweest 1 September 1851, en zulks tegen intrekking der door de Eigenaren geteekende Intrest-Kwitantiën, bij de Acten van Aandeel gevoegd.

*** *De Directeur over den Straatweg van Bloemendaal naar de Zandpoort* adverteert, aan de Deelhebbers in de Negotiatiën op denzelven, dat de REKENING van Ontvang en Uitgaaf, sedert den 1sten September 1850 tot ultimo Augustus 1851 van heden af tot den 20sten October aanstaande, ten zijnen Kantore ter visie ligt, alwaar met en na den 20sten October voornoemd zal worden uitbetaald EEN JAAR INTREST, à negen Gulden per Aandeel, verschenen geweest 1 September 1851, en zulks tegen intrekking der door de Eigenaars geteekende Intrest-Kwitantiën, bij de Acten van Aandeel gevoegd.

*** SCHEIDING VAN TAFEL en BED.

Bij Vonnis der Arrondissements Regtbank te Haarlem van den 15den Julij 1851, geregistreerd, zijn IJSBRAND de VERWER, Zaakbeheerder, en LIJSBETH KUYK, zonder beroep, beiden wonende te Zaandam, op beider verzoek, verklaard te zijn gescheiden van Tafel en Bed, met al de gevolgen, door de Wet aan zoodanige scheiding verbonden. G. de VRIES Az.,
Haarlem, 13 *October* 1851. Procureur.

*** Al die iets verschuldigd is aan, of te vorderen heeft, of eenige papieren of effecten onder zich mogt hebben, van den Boedel of Nalatenschap van wijlen den Heer SABINUS HENDRIK VOGEL, in leven Meester Leerlooijer, gewoond hebbende te Oudenbosch, en aldaar overleden den 24sten Augustus 1851, gelieve daarvan betaling of opgave te doen, ten woonhuize van den Heer HENRICUS VOGEL, Goud-, Zilversmid en Kashouder te Oudenbosch, vóór of uiterlijk op den 15den November 1851.

*** Allen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan de Nalatenschap van den Wel Edel Gestrengen F. G. CHOMEL, in leven Kolonel, Oud Chef van het Wapen der Koninklijke Maréchaussée, Militie Commissaris te Gouda, enz., den 12den September dezes jaars te Leyden overleden, worden verzocht, daarvan *zoo spoedig mogelijk*, opgaaf te doen, ten Kantore van den Notaris J. P. W. SCHERMER, te Leyden.

*** Allen die iets te vorderen hebben van wijle Mej. E. M. COKART, gewoond hebbende te Aalsmeer en aldaar 20 Sept. j. l. overleden, gelieven daarvan schriftelijk en *franco* opgave te doen, ten Kantore van den Notaris J. H. LICHTENBELT Jr., te Aalsmeer, vóór of op den 25sten October 1851.

*** Op eene welingerigte School in Zuid-Holland, verlangt men eenen ONDERMEESTER, die den derden Rang en geschiktheid heeft tot het geven van Onderwijs in de Beginselen der Fransche Taal, boven Kost, Inwoning en Bewasschen, is het Tractement *f* 100. Men gelieve zich met *franco* Brieven, onder Letter G, te vervoegen bij de Boekverkoopers LEEPEL en BRAT, in de Molsteeg, te Amsterdam.

*** Eene fatsoenlijke BURGER DOCHTER, van de Protestantsche Godsdienst, met alle voorkomende werkzaamheden in eene Huishouding goed kunnende omgaan, zag zich gaarne geplaatst als Huishoudster of tot assistentie in een Huisgezin. Er zal meer op eene goede fatsoenlijke behandeling en gezellig verkeer, als op groot Salaris gelet worden. Adres met *franco* Brieven, Letter H., bij de Heeren de ERVEN WIJSMULLER te Amsterdam.

*** Eene fatsoenlijke BURGER-DOCHTER, middelbaren leeftijd, P. G., verlangd geplaatst te worden, als Huishoudster, of tot assistentie in een klein Gezin, kan met de Wasch omgaan, Strijken, Naaijen, Koken, en alle huisselijke bezigheden, in welke betrekking zij 13 jaren werkzaam is geweest, men kan de beste informatien erlangen. Brieven *franco*, onder Letter S., bij den Boekhandelaar G. HUISMAN, te Koog a/d Zaan.

*** Iemand van middelbaren leeftijd, de beste getuigschriften kunnende overleggen, zag zich nog gaarne geplaatst tegen November als KEUKEN of WERKMEID, of ter waarneming van het Huishouden van een eenig *Heer of Dame*, zoo als zij reeds vroeger gedaan heeft. Adres, *franco* Brieven, Letters Z. L., aan den Boekhandelaar C. C. van der HOEK, te Leyden.

*** VRIJE BEESTENMARKT, TE *NIEUWVEEN*, (bij *Alphen*.)

Het Plaatselijk Bestuur van NIEUWVEEN, brengt ter kennisse van Landbouwers en Veehandelaren, dat de VRIJE NAJAARS-BEESTENMARKTEN aldaar, dit jaar zullen gehouden worden op Woensdagen den 5den, 12den en 19den November, en dat op de eerste dier Markten zullen worden uitgereikt *twee Premiën*, ieder ad *f* 10,—, waarvan de eene voor dengenen die het meeste Vee (Runderen ouder dan een jaar) koopt en de andere aan hem die het meeste verkoopt.

Nieuwveen, 1851. Het Plaatselijk Bestuur voornd.,
S. van DRIEL Jr.

*** *Zaandam*, 14 *October* 1851.

Tusschen 11 en 13 October 1851, zijn alhier uit den Molen *de Wachter*, minstens twintig Vaten RAAP-OLIE gestolen, en aan hem of hen die den Dader of de Daders zullen ontdekken, zoodat dezelve in handen der Justitie geraken en gecondemneerd worden, wordt eene belooning van **een honderd guldens** toegezegd.

Het is mogelijk dat deze Olie ook buiten onze Provincie is vervoerd, waarom alle Heeren Burgemeesters en Ambtgenooten worden verzocht van deze mededeeling nota te nemen. De Commissaris van Politie,
Van RUERLO HOLST.

DE GEZUSTERS OVERVEST,

VAN UTRECHT,

maken hare geachte begunstigers bekend, dat zij gedurende de *Amersfoortsche Kermis*, met hare fraai en smaakvol ingerigte POFFERTJES-KRAAM, aldaar staan op *den Hof*, tegenover het Koffijhuis *de Keizerskroon*, en bij haar te bekomen zijn goed gaar en doorbakken POFFERTJES, à 15 Cents de twee Dozijn, met veel Boter en Suiker. Zij verzoeken even als vroeger jaren, weder de gunst.

TE HUUR.

Door vertrek wordt aangeboden, om des verkiezende dadelijk te aanvaarden: Een net met vele gemakken ingerigt HUISJE, met 3 Kamers, waarvan 2 behangen, Keuken, Kelder, ruime Zolder en Moestuin, gelegen in den Kom van het schoone Dorp Nunspeet, aan den Zwolschen Straatweg, waar dagelijks communicatie is, voor den Huurprijs van ruim *f* 60 in het jaar. Nadere informatiën te verkrijgen bij F. MARTINIUS, aldaar. Brieven *franco*.

*** UIT DE HAND TE KOOP:

Een voor drie jaren nieuw gebouwd en van alle Gemakken voorzien HUIS, en vruchtbaren TUIN, waarbij eene nieuwe voor Stalling en Koetshuis ingerigte Schuur, gelegen in de Kom van Noordwaddingsveen; zijnde het Huis ingerigt, door eenen sedert overledenen Heelmeester, welke betrekking aldaar, thans nog onvervuld is. Te bevragen bij den Bewoner, Sub. No. 9.

*** VERKOOPING op de Hofstede *het Huis de Vogelenzang*, Gemeente Bloemendaal, op Donderdag den 30sten October 1851, des voormiddags ten tien ure, (om betaald te worden het Vee en Hooi vóór den 1sten Januarij 1852, en het overige contant) van 30 stuks HOORNVEE, 2 span KOETSPAARDEN, 22 stuks BOUWPAARDEN en VEULENS, 3 VARKENS, 4 SCHRAMMEN, eenig PLUIMGEDIERTE, 20,000 drooge TAKKEBOSSEN, eene partij gekloofd HOUT, eene groote partij best gewonnen KOE- en PAARDEN-HOOI, eenige BOUWGEREEDSCHAPPEN en hetgeen verder ter verkoop zal worden aangeboden.

*** BEKENDMAKING.

J. KUIJK, Notaris te Wageningen, maakt bekend, dat de binnen Wageningen gelegene HEERENHUIZEN, TUINEN, ENZ., in deze Courant van 30 September en in het Handelsblad van 3 October 1851, breeder omschreven, bij de daarvan plaats gehad hebbende eerste veiling zijn ingezet en verhoogd, als volgt:

Het 1e Perceel tot . . . *f* 7200.
" 2e " " . . . " 4200.
De Massa van Perceel 1 en 2 tot . *f* 11399.
Het 3e Perceel tot . . . *f* 1050.
De Massa van Perceel 1, 2 en 3 tot *f* 12449.
En het 4e Perceel tot . . . *f* 2400.

Dat de toeslag daarvan blijft bepaald op Dingsdag 21 October 1851, 's avonds ten 6 ure, in *het Gelderlands Welvaren*, te Wageningen, terwijl inmiddels meerdere hoogen gesteld en nadere informatien verkregen kunnen worden ten Kantore van bovengenoemden Notaris. Brieven *franco*.

*** De Boek- en Kunsthandelaar J. RITSEMA, te Haarlem, zal den 22sten October 1851 en volgende dagen, in *het Hof van Holland*, verkoopen: Eene uitgebreide en belangrijke Verzameling BOEKEN, in verschillende vakken, als: *Godgeleerdheid* en *Kerkgeschiedenis*, *Regtsgeleerdheid*, *Waterbouw-*, *Meet-*, *Wis-* en *Natuurkunde*,

Natuurl. Historie, *Botanie*, *Genees-* en *Schilderkunst*, *Geschiedenis*, *Levens-* en *Reisbeschrijving*, *Aardrijks-*, *Dicht-* en *Taalkunde enz.*, waaronder vele voorname en belangrijke Werken voorkomen, benevens eene groote Verzameling *Romans*. Verder KAARTEN, MUZIEK en MUZIEK-INSTRUMENTEN, als: Fluiten, Violoncellen, Violen, waaronder van *Cremona*, een Hommel, enz., SCHILDERIJEN, PRENTWERKEN en PRENTEN, Chirurgische INSTRUMENTEN, LIEFHEBBERIJEN, SCHRIJFBEHOEFTEN, ENZ. Maandag 20 en Dingsdag 21 October te zien. De Catalogus is heden à 10 Cents te verkrijgen. Brieven *franco*.

*** De Uitgever **H. NIJGH**, te *Rotterdam*, heeft aan Heeren Inteekenaren verzonden:

DE 3de EN 4de AFLEVERING VAN:

DE NEDERLANDSCHE SCHEEPVAART-WETGEVING,

DOOR M. VAS DIAS.

Daarmede is het EERSTE Deel afgesloten; het TWEEDE, van minder omvang en waarmede het geheele Werk kompleet is, ligt ter perse. Deel I bevat de volgende Hoofdstukken:

1°. ONZE HANDELS-GESCHIEDENIS EN WETGEVING VAN 1813—49, waarbij vooral veel zorg is gewijd aan het stelsel van 1822, de Tariefsherziening van 1845, de intrekking der Graanwet, zoowel in Engeland als hier te Lande. De Handels- en Scheepvaartverdragen sedert 1827 gesloten, de Statistiek van Handel en Scheepvaart over 1849, met vergelijkingen.

2°. DE HERVORMING DER ENGELSCHE SCHEEPVAARTWETTEN, met uiteenzetting van doel, strekking, grondslagen en bepalingen.

3. DE ALGEMEENE GESCHIEDENIS DER NEDERLANDSCHE SCHEEPVAARTWETTEN VAN 8 AUGUSTUS 1850. Vooral dit onderdeel is zeer breedvoerig; het bevat de toelichting van stelsel, geest, strekking en gevolgen der wetten, naar aanleiding der wetenschap, en van de gewisselde stukken, de polemiek, de petitiën, het sectie-onderzoek, de discussien in de beide Kamers en de aanvankelijke werking. Zoowel aan den tegenstand als aan de verdediging en aanprijzing is de noodige plaats ingeruimd, daar waar dit voor de juiste waardering van het stelsel noodig scheen.

*** W. F. STRAMROOD, te Wijk bij Duurstede, heeft gelegenheid tot plaatsing van EEN of TWEE JONGELIEDEN, van de P. G., ter opleiding in het vak van *Boekhandel*, *Boekdrukkerij* en *Boekbinderij*, tegen matige tegemoetkoming van Kostgeld. Reflecteerenden, vervoegen zich zoodra mogelijk bij bovengenoemde.

TER PERSE. TWEEDE DRUK:

SANNETJE,

EENE WEEK IN DIENST BIJ DE EERZAME WEDUWE RIMPEL.

Een koddig Winteravond- of Spoorweg-Lectuurtje 50 Cts.

Een beöordeelaar hiervan zegt: „Voorwaar een Recept voor verstoppingen in de lever!"

*** De GEBROEDERS VAN CLEEF, te 's Gravenhage en te Amsterdam, debiteren steeds met succes:

I. ***G. Ch. CRUSIUS*** en ***JAC. TERPSTRA***. GRIEKSCH-NEDERDUITSCH WOORDENBOEK der MYTHOLOGISCHE-, HISTORISCHE en GEOGRAPHISCHE EIGENNAMEN; een Aanhangsel tot ieder *Grieksch Woordenboek*. in roijaal Octaaf. . . ƒ 5,50.

II. ***ROST***. GRIEKSCH-NEDERDUITSCH WOORDENBOEK, vertaald door ***R. C. L. KRAMER***, *Rector der Latijnsche Scholen te Dordrecht*; met eenen Generalen Index. In groot Octavo. . . . . ƒ 8,75.

III. GRIEKSCH-HOLLANDSCH HANDWOORDENBOEK, bewerkt naar de uitgave van ***J. A. E. SCHMIDT***, *Lector der Nieuw-Grieksche en Russische Talen*, aan de Hooge School te *Leipzig*. In groot Octavo. . . . . ƒ 6,50.

IV. ***E. KAERCHER***. WOORDENBOEK DER LATIJNSCHE TAAL, ten gebruike der Scholen, in het Nederduitsch overgebragt, door ***J. TERPSTRA***, met *de Woordenlijst*. In roijaal Octavo. . . ƒ 7,00

*** Alom voorhanden: de 2e uitgaaf van

J. J. BOESEKEN, **de FAMILIE de MARISY.** Een op waarheid gegrond Verhaal. Met Vignet, ƒ 0,40. idem, in heel Linnen, met Stempel, „ 0,60.

Men leze de uiterst gunstige Recensiën in *de Kerkbode*, *Maria en Martha*, *Letteroefeningen*, *Boekzaal*, *enz.*

DE KRACHT DER GODSDIENST, in Gedachten en Beelden; door een Protestant.

Prijs: Ingenaait ƒ 0,40, in Linnen met Stempel ƒ 0,60.

Utrecht, 11 *October*. Wed. WETTER EN ZOON.

EENE NIEUWE ENGELSCHE ROMANSCHRIJFSTER.

Bij den Boekhandelaar P. N. VAN KAMPEN, ziet het licht:

DE GREVILLE'S EN DE LORIMERS. TWEE FAMILIE-TAFEREELEN. Naar het Engelsch van

LADY EMILIA PONSONBY,

en de Schrijfster van *Geertruida* en *Blanche Evelyn*, door J. OUDIJK VAN PUTTEN. Twee Deelen, met 2 Vignetten. . . . . ƒ 5,—.

Lady PONSONBY, de Schrijfster van het eerste en verreweg het grootste dezer beide Verhalen, is bij ons nog niet bekend. Toch twijfelt de uitgever niet, of hare Werken zullen ook hier te lande een welkom onthaal vinden, daar zij zich evenzeer als die van de Schrijfsters van *Emilia Wyndham* en van *Geertruida* door eene gelukkige vereeniging van boeijenden verhaaltrant en echt godsdienstige strekking aanbevelen.

Bij denzelfden Uitgever zijn mede in dit jaar verschenen:

I. BLANCHE EVELYN, of de Kracht des Geloofs. Door de Schrijfster van *Geertruida of de Liefde des Geloofs*. Uit het Engelsch door Ds. C. S. ADAMA VAN SCHELTEMA. 2 Dln. compl. . . . . . . ƒ 6,80.

II. ADELAIDE LINDSAY. Uitgegeven door de Schrijfster van *Mont-Sorel* en *Emilia Wyndham*. Twee Dln., met 2 Vignetten. . . . . ƒ 4,50.

III. BROEDER EN ZUSTER. Door de Schrijfster van *Mary Barton*. Met Vignet. . . . ƒ 2,40.

VERLOTING BIJ INTEEKENING, ZONDER NIETEN A ƒ 1.

WAARVAN PROSPECTUS ALOM ***gratis*** IS TE BEKOMEN.

Voor bovenst. belangrijke **VERLOTING**, te houden door het BESTUUR van het FONDS voor WEDUWEN van BOEKVERKOOPERS-BEDIENDEN, te Amsterdam, ten voordeelen tot vestiging dezer Inrigting, kan opgave van inteekening, met vermelding van het verlangde getal Nos, bij de meeste Boekhandelaren alhier en elders geschieden.

Door deelneming zal niet alleen een nuttig doel worden bevorderd, maar kunnen ook de aanzienlijke Prijzen daarin voorkomende zelve hiertoe uitnoodigen, als bestaande uit de beste en meest gezochtste **Boekwerken** van voorname Schrijvers, waar van vele in elegante Banden; zeer kostbare en fraaije **Kunstplaten**, **Teekeningen**, **Lithographiën**, **Teekenstudiën**, **Albums**, **Cartonwerk**, fraaije **Kinderwerken**, **enz.**, alles ***gratis*** daartoe geschonken; benevens eenige Voorwerpen door de Leden vervaardigd; terwijl de mindere Prijzen niet zoo gering zijn of ze zullen meestal wel de *helft* van het bedrag der inteekeningskosten gelden kunnen.

De verloting geschiedt in tegenwoordigheid van de Wel-Ed. Heer BRUNO TIDEMAN, Notaris te Amsterdam.

VOOR GYMNASIËN EN INSTITUTEN.

De Boekhandelaar W. N. C. ROLDANUS, te Delft, heeft uitgegeven:

TIJDREKENKUNDIG OVERZIGT

DER

ALGEMEENE GESCHIEDENIS,

TEVENS INGERIGT TOT BEOEFENING DER

GESCHIEDKUNDIGE AARDRIJKSKUNDE.

Ten gebruike van Gymnasiën, Instituten, enz.,

DOOR

M. J. A. MASTHOFF,

Praeceptor aan het Gymnasium te Delft.

MET EENE VOORREDE VAN

DR. J. P. AREND.

Prijs ƒ 2.

„Onder de Leerboeken voor de Geschiedenis is er — zoo ver wij weten — geen, hetwelk tevens bepaaldelijk de ligging der Rijken, Gewesten en Plaatsen aanduidt, welke er in genoemd worden, en dat alzoo, als 't ware, het beoefenen der Aardrijkskunde met dat der Geschiedenis vereenigt. In dit reeds lang gevoeld gemis heeft de Heer *Masthoff*, door de uitgave van zijn Overzigt, op eene, naar onze meening, doeltreffende wijze voorzien, enz." (Voorrede van Dr. *Arend*.)

REIS DOOR DEN INDISCHEN ARCHIPEL

IN HET BELANG DER EVANGELISCHE ZENDING,

DOOR

L. J. VAN RHIJN,

AFGEVAARDIGDE VAN HET NED. ZENDELING-GENOOTSCHAP,

- Met 13 Platen en Kaarten.

UITGEGEVEN TEN VOORDEELE VAN DAT GENOOTSCHAP.

Compleet, en gebonden in sierlijken heel Linnen Band, wordt à **ƒ 10,80** uitgegeven bij M. WIJT & ZONEN te Rotterdam.

De 12de, 13de en 14de Aflevering is dezer dagen aan de Inteekenaars verzonden.

VOOR INDUSTRIE SCHOLEN.

Bij de GEBROEDERS ABRAHAMS, te Middelburg, zijn uitgegeven de navolgende Werkjes van **A. GOUKA, Onderwijzer op de Industrie-School te Middelburg:**

Handleiding tot het Lijnteekenen, bevattende het construëren van Meetkundige Werkstukken, met eene uitslaande Plaat; **tweede druk.** Prijs 35 Cts.

Wis- en Werktuigkundig Rekenboek, naar aanleiding van het Volks Wis- en Werktuigkundig Leer- en Leesboek des Heeren J. W. L. VAN OORDT, uitgegeven door de Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*, ten dienste van gevorderde Leerlingen; met eene uitslaande Plaat. Prijs 75 Cts.

Vragen en Voorstellen over de beginselen der Rekenkunst; tweede druk. Prijs 25 Cts.

Vragen en Voorstellen over de eerste en voornaamste gronden en regelen der Algebra of Stelkunst. Prijs 30 Cts.

Beginselen der Meetkunst, met eene uitslaande Plaat; **tweede druk.** Prijs 40 Cts.

*** **INDISCHE LETTERKUNDE.**

JOHs. NOMAN & ZOON, te Zalt-Bommel, hebben *alom* verzonden:

I. Dr. F. JUNGHUHN, **REIS** van **JAVA** naar **EUROPA**, met de zoogenaamde Engelsche Overlandpost in 1848, met 4 gekleurde en 2 uitslaande Platen, royaal formaat. . . . . ƒ 2,90.

II. D. C. STEIJN PARVÉ, Het Koloniaal Monopolie stelsel, getoetst aan Geschiedenis en Staathuishoudkunde. Nader toegelicht door den SCHRIJVER, gr. 8°. . . . . ƒ 5,80.

III. HET BESTUUR van den afgetreden Gouverneur-Generaal J. J. ROCHUSSEN, beoordeeld door het Dagblad *„de Indiër"*. Met Portret en Facsimile, royaal formaat. . . . . ƒ 1,20.

IV. PROSPECTUS eener uitgave van het **BURGERLIJK WETBOEK** voor **NEDERLANDSCH INDIË**, met Aanteekeningen, door Mr. C. A. DE JONGH, President van den Raad van Justitie, te Batavia. In royaal formaat, in 2 Kolommen, welk werk zal kosten ƒ 8,00.

Prospectus met Proeve van bewerking, alom gratis te bekomen:

OPROEPING van H. H. Inteekenaars, op het Werk getiteld:

BIJDRAGEN TOT DE KENNIS DER BOUWKUNDE, IN NEDERLANDSCH INDIË, door H. DE BRUIJN.

Wordt verzocht eene duidelijke opgave van Namen, enz., omdat er eene Lijst van Inteekenaren vóór het Werk geplaatst zal worden.

*** Heden komt van de pers en wordt uitgegeven bij den Boekhandelaar NIJHOFF, te Arnhem:

W. P. VAN DEN ENDE, *De hooge noodzakelijkheid van de beoefening der* NATUURLIJKE GESCHIEDENIS *naar vaste beginsels*. Gr. oct. Prijs 20 Cts.

*** Bij GEBR. MULLER, te 's Hertogenbosch, ziet het licht:

BEKNOPTE HANDLEIDING

TOT HET KWEEKEN VAN

CAMELLIAS,

door **J. DE JONGHE**, Bloemist te Brussel.

UIT HET FRANSCH. Prijs ƒ -,75.

De vertaling van dit Boekske, is door den Schrijver — die onze taal magtig is — nagezien en hier en daar verrijkt met nadere opmerkingen of kleine wijzigingen, die hem na de uitgave van het oorspronkelijke waren voorgekomen. Deze Nederlandsche bewerking overtreft daardoor den Franschen tekst in volledigheid en nauwkeurigheid, en men kan dit werkje aanmerken als eene veilige handleiding tot het kweeken van *Camellias*, waarin de Heer *de Jonghe*, die het Gesticht voor Tuinbouw en Kweekerij van Kasplanten te Brussel bestuurt, door het volgen der hier opgegeven regelen zoo gelukkig slaagt.

*** Bij den Boekhandelaar NIJHOFF, te Arnhem, komt heden van de pers:

I. ***J. VAN DER VEGT***, DE WINTER-AVONDEN. *Een Leesboek voor de Lagere Scholen.* Prijs . . . . 22½ Cts.

Dit Werkje prijst zich aan door eene zeldzame eenvoudigheid van woorden en uitdrukkingen, en uiterst bevattelijken stijl, zonder ergens in den trivialen toon te vervallen. Het is met verschillende Lettersoorten gedrukt.

II. ***C. E. VAN KOETSVELD***, DE KLEINE BIJBELSCHE HISTORIEVRAGEN. *Een Vraagboekje voor jonge Kinderen.* **Tweede druk.** Prijs 12½ Cts.

Wat uit de pen van KOETSVELD komt behoeft geene aanprijzing. Het Boekje wordt reeds op een aantal Scholen en Katechizatiën met het beste gevolg gebruikt.

STAATHUISHOUDKUNDE.

GEBROEDERS KRAAY, te Amsterdam, hebben dezer dagen uitgegeven en verzonden:

DE TWEEDE DRUK

VAN

DE GESCHIEDENIS DER STAATHUISHOUDKUNDE

van de vroegste tijden tot heden,

DOOR

MR. J. A. MOLSTER,

ADVOKAAT TE AMSTERDAM.

Een Deel kl. 8°. Prijs ƒ 2,40.

Bij de uitgave van den eersten druk, viel dit Werk de gunstigste vermelding in verschillende Couranten en Tijdschriften te beurt. Ook de bijzonderheid dat het een half jaar daarna reeds een tweede druk vereischte, moge van deszelfs belangrijkheid pleiten.

*** PIETER GOEDHART VAN BRANDWIJK is bij mij gekomen en heeft verklaard, dat zijne Vrouw sedert lang aan hevige **RHEUMATISCHE PIJNEN** leed, die soms zoo erg waren, dat zij zelfs niet velen kon, dat iemand in de nabijheid van haar bed kwam, en dat zij van deze ziekte door het dragen van eenen, bij mij gekochten **GOLDBERGERSCHE KETTING** in acht weken tijds geheel genezen is.

Gorinchem, 6 *October* 1851. **H. BODERY.**

De **ECHTE GOLDBERGERSCHE KETTINGEN** zijn in de onderstaande Dépôts te verkrijgen, ze kosten ƒ 1,80, ƒ 2,70, ƒ 3,60, ƒ 5,40.

Amsterdam, Verkoophuis.
Akkrum, *Pieter K. de Groot.*
Alkmaar, *J. Erongers Gz.*
Almelo, *C. Rossmark.*
„ *R. Steenbergh.*
Amersfoort, *A. H. v. Ruyven.*
„ *Ferd. Meyer.*
Apeldoorn, *Bruno Tideman.*
Arnhem, *Tikkel.*
„ *G. Holland.*
„ *R. B. de Roos.*
Assen, *H. P. A. van Gorcum.*
Batavia, *S. D. Brandon.*
Bergen-op-Zoom, *D. Pouwels.*
„ *C. H. Veraart.*
Bodegraven, *J. B. C. E. Schlatman.*
Bolsward, *S. S. Oosterbaan.*
's Bosch, *F. L. Welsch.*
Boxmeer, *F. Leblanc.*
Breda, Wed. *J. Julianus.*
Delft, *J. T. Wagner.*
Delfzijl, *A. W. C. Keyser.*
Deventer, *J. Muller.*
„ Wed. *Louwerens.*
Doesburg, *H. Lebbink.*
Doetinchem, *W. J. Raadgeep.*
Dokkum, *A. Schaafsma.*
Dordrecht, *J. Veth Jr.*
Eindhoven, *H. Gruithuyzen Rz.*
Enkhuizen, *G. Riemderhoff.*
Enschede, *M. Zilverberg.*
Franeker, *K. Drager.*
Goes, *C. Vreeke.*
Gorinchem, *H. Bodery.*
Gordijk, *S. G. Zwart.*
Gouda, *A. Goedraad.*
Groningen, *R. Hartman.*
„ *J. L. Lagro Jr.*
„ *C. Rikkers.*
Haarlem, *J. Larsen.*
„ Wed. *de Lange en v. Ek.*
's Hage, *Sack en Co.*
Harderwijk, Wed. *Tijhoff.*
Harlingen, *P. L. Mirande P*
Heerenveen, *G. Overdiep.*
„ Gebr. *Padberg &*
Helvoetsluis, *H. G. van Ste*
Helmond, *A. H. Martin.*
Hilversum, *F. de Jong.*
Hindelopen, *David de Jong.*
Hoorn, *L. B. Ruttenberg.*
Kampen, Mej. *M. Vooght.*
Leeuwarden, *S. P. Postma.*
Leyden, *A. Dirks.*
Maastricht, *Primavési*, cadc
Medemblik, *K. H. Idema.*
Meppel, *H. J. Gelderman.*
Middelburg, *J. C. Kries.*
Monnickendam, *P. de Boer*
Nieuwe-Diep, *T. Groen*, Verk
Nijmegen, Gebr. *Swemmele*
Paramaribo, *D. W. G. H*
Pekel-A, *J. T. Feldbrugge.*
Purmerend, *J. S. Veen.*
Roermonde, *J. J. Romen.*
„ *P. Hanrath.*
Rotterdam, *J. A. Klinger*
Schiedam, Mej. *A. B. Ro*
Sneek, *P. T. Polma.*
Tiel, *L. Ulfelder.*
Utrecht, *Ferd. Meijer.*
Veendam, *S. Savenije.*
Venlo, *C. J. v. Boom* (Va
Vlissingen, *A. M. Kalbflei*
Wageningen, *W. J. Tibo*
Winschoten, *G. Wasman.*
Wijk bij Duurstede, *C. Zo*
Zaandijk, *P. de Boer.*
Zierikzee, *C. v. Schaik.*
Zutphen, *J. H. A. Wans*
Zwolle, *A. A. v. d. Kolk.*

(10/15

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZON